

Disposisjon for prosedyre

1 EØS-RETTENS BETYDNING FOR KRAVET OM MIDLERTIDIG FORFØYNING

1.1 EØS-rettslige utgangspunkter

- I fravær av EØS-rettslige regler er det opp til statene selv å fastsette regler for håndheving av EØS-rettigheter
 - «Prosessuell autonomi», jf. f.eks. Rt-2005-597 avsnitt 37, E-3/24 avsnitt 53 og C-420/11 avsnitt 38 **Kluge JU 876, SJU 436, SJU 373**
 - Prinsippet om prosessuell autonomi begrenses særlig av prinsippene om effektivitet og ekvivalens, jf. f.eks. Rt-2005-597 avsnitt 38 **Kluge JU 876**
 - Kjernen: *likebehandling* av EØS-rett og nasjonal rett, og at det ikke må være *uforholdsmessig vanskelig* å håndheve EØS-rett
- EU-domstolen har oppstilt en såkalt «reparasjonsplikt» ved brudd på EU/EØS-rett, jf. f.eks. C-201/02 avsnitt 70 **Ikke i JU**
- Fulgt opp av EFTA-domstolen, jf. E-18/24 avsnitt 103 **Kluge JU 3189**
- Må gjøre alle nødvendige tiltak for å eliminere konsekvenser av brudd, innenfor rammene av egen kompetanse, jf. E-18/24 avsnitt 103

REGJERINGSADVOKATEN

- Ingen plikt til å gå utover det nasjonal rett tillater
- Oppsummert i Siri Kildahl Venemyr, *EØS-rettens krav til forvaltningsrettslige følger av feil*, 2024, side 15:

Kvale JU 2054

«nasjonal rett som setter yttergrensene for hva forvaltningen kan og skal gjøre for å reparere brudd på EU-forpliktelser»

- Ratihabisjon er én måte å reparere et brudd på EØS-retten, jf. E-18/24 avsnitt 110

Kluge JU 3190

1.2 EØS-rettens betydning i en sak om midlertidig forføyning

- Nylig avklart av Høyesterett, jf. HR-2025-677-A avsnitt 60:

Kvale JU 694

«Dersom det blir sannsynleggjort at EUs prosjektdirektiv er brote og vilkåra elles er oppfylte, må den kompetansen 'kan-skjønet' i § 34-1 første ledd gjev domstolane, i denne saka nyttast til å vedta ei mellombels åtgjerd.»

- Retten kan ikke bruke «kan»-skjønet til å unnlate å beslutte forføyning hvis
 - 1) det er sannsynliggjort et hovedkrav, og
 - 2) de øvrige vilkårene for forføyning er oppfylt

- Men en helt normal vurdering av vilkårene i tvisteloven § 34-1, jf. HR-2025-677-A avsnitt 58-59:

Kvale JU 694

«Ved den nye handsaminga av kravet om mellombels åtgjerd må lagmannsretten ta stilling til om grunnvilkåra – hovudkrav, sikringsgrunn og proporsjonalitet – er oppfylte. Dersom eitt eller fleire av vilkåra ikkje er oppfylte, kan mellombels åtgjerd ikkje vedtakast.

Mishøvevurderinga etter tvistelova § 34-1 andre ledd er konkret og kan ikkje byggje på at domstolane

REGJERINGSADVOKATEN

har avgrensa kompetanse. Andre ledd legg denne vurderinga til domstolane.»

2 MIDLERTIDIG FORFØYNING

2.1 Rammene for midlertidig forføyning

Midlertidig forføyning kan gå ut på at saksøkte skal unnlate, foreta eller tåle en handling, jf. tvisteloven § 34-3 første ledd

(Kvale JU 84)

2.2 Formålet med midlertidig forføyning

Forføyning skal *midlertidig sikre* et krav, jf. tvisteloven § 32-1 første ledd

(Kvale JU 89)

- Formål: Hindre at kravet går tapt, eller at det oppstår vesentlig skade, i påvente av dom, jf. Ot.prp. nr. 65 (1990-1991) side 289
- Forføyning krever derfor noe *mer* enn å sannsynliggjøre et hovedkrav – vilkår om sikringsgrunn og interesseavveining

SJU 8

2.3 Vilkårene for midlertidig forføyning

- Tre «grunnvilkår» for forføyning, jf. HR-2025-677-A avsnitt 33
 - 1) Hovedkrav
 - 2) Sikringsgrunn
 - 3) Interesseavveining
- Det er *saksøker* som må sannsynliggjøre at vilkårene for midlertidig forføyning er oppfylt, jf. tvisteloven § 34-2 første ledd

Kvale JU 690

Kvale JU 92

REGJERINGSADVOKATEN

3 INGEN SIKRINGSGRUNN ER SANNSYNLIGGJORT

3.1 Tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b

3.1.1 Rettskildene

- Ordlyden: Forføyning «nødvendig» for å «avverge en vesentlig skade eller ulempe»

• Et selvstendig vilkår, ikke tilstrekkelig å vise til at hovedkravet er sannsynliggjort, jf. også § 34-2 første ledd

• Ikke tilstrekkelig med en «skade», den må være «vesentlig»

• Den vesentlige skaden må oppstå i perioden frem til det omtvistede rettsforholdet er avklart, jf. «nødvendig» og «avverge»
- Forarbeidene: Hvor «inngripende» forføyning er overfor saksøkte, kommer også inn i spørsmålet om sikringsgrunn
- Lovkommentaren: Sikringsgrunnen *må* sannsynliggjøres, det gjelder ingen unntak

Kvale JU 92

(SJU 11)

(SJU 576)

3.1.2 Anført sikringsgrunn 1

- Saksøkerne anfører at brudd på forurensningsloven er sikringsgrunn
- Statens syn: Ikke en sikringsgrunn, saksøkernes argumentasjon innebærer at tvisteloven omskrives, og at det er tilstrekkelig å sannsynliggjøre et hovedkrav

3.1.3 Anført sikringsgrunn 3

- Saksøkerne anfører at den EØS-rettslige reparasjonsplikten innebærer at brudd på vanndirektivet innebærer sikringsgrunn

REGJERINGSADVOKATEN

- Statens syn: Ikke en sikringsgrunn, saksøkernes argumentasjon har ingen forankring i HR-2025-677-A, som avklarte reparasjonspliktens betydning for forføyningsvilkårene

3.1.4 Anført sikringsgrunn 2

- Saksøkerne anfører at deponering frem til ev. nye tillatelser etter rettskraftig avgjørelse av gyldighetssaken vil føre til vesentlig miljøskade
- Statens syn: Den eneste av de anførte sikringsgrunnene som *kan* oppfylle vilkåret, men saksøkerne har ikke sannsynliggjort at vilkåret er oppfylt
- Miljøpåvirkningen av deponering de neste 6-12 månedene vil være svært begrenset
 - Virkningene for miljøet kan ikke sammenlignes med de som kan oppstå ved deponering i 39 år
- Miljøkonsekvensene for bunnfaunaen vil være de samme, men i betydelig mindre skala
 - Hjelpedokument 2
- At deponiet er lite, gjør at faren for utilsiktet spredning av partikler vil være *svært liten*
- Kvantitativt:
 - Totalt er 0,26 % av bunnfaunaen i vannforekomsten berørt av deponering fra januar 2025 til desember 2026
 - Svært mye mindre areal enn det som ble vurdert da tillatelsen ble gitt
 - For lite til at det er snakk om en påvirkning som vil ha betydning for artsmangfoldet i Ytre Førdefjord

U2 3000

REGJERINGSADVOKATEN

– Kvalitativt:

- Bløtbunnfaunaen vil forsvinne i området som brukes til deponering de neste 6-12 månedene
- Bløtbunnarealet nokså likt i hele fjorden
- Deponiområdet skiller seg ikke ut som mer eller mindre verdifullt enn tilsvarende områder i fjorden
- Som da tillatelsen ble gitt: Statens syn at det ikke vil skje noen påvirkning på områdene utenfor deponiområdet, heller ikke de neste 6-12 månedene
- Lav risiko for partikkelspredning og for at miljøgifter eller tungmetaller vil lekke ut og skade fjorden
- Lav risiko for alvorlig eller irreversibel skade på marine arter, som f.eks. laks og blålange
- Sjødeponiet vil ikke ha negativ effekt på sjømattryggheten

– Klima- og miljødepartementets vurdering på denne bakgrunn:

- Miljøpåvirkningen de neste 6-12 månedene vil være svært begrenset
- Den kvantitative og kvalitative miljøpåvirkningen de neste 6-12 månedene vil ikke utgjøre en forringelse i vannforskriftens forstand

– Dessuten: Rekolonisering vil starte når deponeringen stanser

- Bunnfaunaen vil mest sannsynlig komme tilbake igjen innen 10 år
- Forventes at bunnfaunaen vil være like rik i deponiområdet som tidligere, men noe annerledes

REGJERINGSADVOKATEN

- Dessuten grunn til å understreke: Stilt strenge konsentrasjonsgrenser og vilkår om kontinuerlig overvåkning av partikkelspredning
- Sikrer at miljøkonsekvensene begrenses, og at en vesentlig miljøskade ikke vil skje

4 FORFØYNING VIL VÆRE ÅPENBART UFORHOLDSMESSIG

4.1 Utgangspunktet for vurderingen

- Vurderingstema: Står skaden eller ulempen forføyningen vil medføre, i «åpenbart misforhold» til saksøkers interesse i at forføyningen besluttet **(Kvale JU 92)**
- Totalvurdering av alle hensyn
- HR-2025-677-A:
 - Grunnsetning om proporsjonalitet hvor man skal ta hensyn til «alle interesser som er inne i biletet», jf. avsnitt 36 **Kvale JU 691**
 - Domstolene står «relativt fritt [...] og kan leggje vekt på eit breitt spekter av omsyn», jf. avsnitt 43 **Kvale JU 692**
 - Forholdsmessighetsvurderingen må være *konkret* og ikke bygge på avgrenset kompetanse, jf. avsnitt 59 **Kvale JU 694**
- Ikke riktig at EØS-retten legger begrensninger på forholdsmessighetsvurderingen, jf. HR-2025-677-A avsnitt 58-59 **Kvale JU 694**
- Et selvstendig vilkår, som i seg selv bør gi grunnlag for at anken forkastes i en sak som denne **SJU 573**

4.2 Den konkrete vurderingen

- I den ene vektskålen:

REGJERINGSADVOKATEN

- Miljøpåvirkningen av deponering de neste 6-12-24 månedene vil være svært begrenset, jf. punkt 2.4.4
- I den andre vektskålen:
 - Alle involverte er enige om at konsekvensene for de ansatte og for selskapet vil være dramatiske
 - Samfunnsinteressene i denne saken avhenger av selskapets videre skjebne
- Statens syn: Forføyning vil være åpenbart uforholdsmessig

U2 2580

5 TILLATELSENE ER GYLDIGE

5.1 Rammene for domstolskontroll i denne saken

Ikke innvendinger til vurderingene etter forurensningsloven § 11

Full prøvning av om tillatelsene innebærer forringelse etter vannforskriften, og om vilkårene for forringelse er oppfylt

- Domstolene kan tolke vannforskriften
- Domstolene kan «subsummere» både om deponering er forringelse, og samfunnsnyttevilkåret
- Saksbehandlingsfeil leder normalt ikke til ugyldighet når retten har full prøvning, jf Rt-1969-1053

Ikke i JU

Spørsmålet hører i sin helhet under domstolene som må avgjøre det på grunnlag av det materiale som forelegges for retten. Det blir da ikke plass for noen opphevelse av Rikstrygdeverkets avgjørelse på grunn av mulige feil i saksbehandlingen når domstolene både har den fulle kompetanse og, som i denne sak, også det tilstrekkelige materiale til å avgjøre det krav Rikstrygdeverket måtte ha avslått.

REGJERINGSADVOKATEN

5.2 Generelt om vannforskriften/vanndirektivet

Utgangspunkt om *forbud* mot forringelse, jf vf § 4 (Kluge JU 120/2017)

Adgang til unntak dersom vilkår er oppfylt - «overriding public interest» er eneste omstridte vilkår, jf vf § 12 (Kluge JU 122/2019)

- Krav om *avveining*, men ikke «kvalifisert interesseovervekt», jf EFTA svar 1 (U2 2259)
- Konkret vurdering i hver enkelt sak for å sikre at det allmenne hensynet «veier tyngre», avs. 37 (U2 2255)
- Kan ikke angis uttømmende, avs. 36 (U2 2255)
- Økonomiske hensyn er ikke per def. «ulovlig», men «**må det per definisjon tjene allmennhetens interesser og ikke bare private interesser**», avs. 41 (U2 2256)

I tillegg må slike økonomiske mål være av vesentlig betydning enten på grunn av sammenhengen de inngår i, eller på grunn av en annen medvirkende faktor som gjør at oppnåelsen av dem er tilstrekkelig viktig til å kvalifiseres som tvingende, avs. 41

- Ikke kun den «medvirkende faktor» som er relevant i vektskålen – de økonomiske mål er også relevant

5.3 Terskelen – viss kvalifisering (først og fremst spørsmål om vekten ulike hensyn skal ha)

Borgarting oppstiller inngangsterskel som det ikke er grunnlag for

- Sml. [Kommisjonens innlegg](#) 19.07.2025 Ikke i JU

On that basis, it cannot be excluded that a project is authorised pursuant to Article 4(7) of Directive 2000/60/EC for reasons pertaining to the need to ensure employment and settlement in regions experiencing depopulation, for instance, and going beyond a simple desire to generate/increase employment.

REGJERINGSADVOKATEN

- Fremstår ikke som en høy terskel
- Borgarting anerkjenner:
 - «**stor samfunnsmessig betydning**», og
 - «sannsynliggjort at regionens befolkningsutvikling går i retning av en eldre befolkning, og det må legges til grunn at nye industriarbeidsplasser vil kunne motvirke en slik utvikling.»*
- Terskel som leder til *uheldig regel* som det ikke er holdepunkter for at EU-landene vil praktisere
 - Betyr at innenriks samfunnshensyn aldri kan begrunne forringelse av norske vannressurser
 - Kan ramme f.eks. oppdrettsnæringen **(U2 2334)**
 - Betyr at arealbeslag med mer alvorlig miljøvirkning (landdeponi) må velges i strid med faglige råd
 - Mineralstrategi 2013/Miljødirektoratet 24.01.2018 **U1 1007 og 2151**
- Sml C-43/10 Nomarchiaki avs. 68 **Kluge JU 2626**
 - Anerkjenner vanning for jordbruksformål (bomullsproduksjon) selv i situasjoner hvor det er mulighet for alternative vanningskilder
- Inkonsekvent at nærings- og distriktpolitiske hensyn rettferdiggjør unntak fra statsstøtte-reglene
 - Statsstøtte-reglene er også generelle regler landene har blitt enige om
 - Unntaket viser at EU anerkjenner Norges behov for næringspolitiske tiltak pga. spredt befolkning

REGJERINGSADVOKATEN

5.4 Adgang til å kumulere – én interesseavveining

Ordlyden – «the **reasons** for those modifications or alterations are of overriding public interest»

C-346/14 Schwarze Sulm avsnitt 77 og 80

Kluge JU 2712

«given the various expected advantages of the project, the appurtenant public interests clearly outweighed the negative impact

E-13/24 avs. 34

U2 2255

«analysert det aktuelle prosjektet samlet sett»

«fordelene ved prosjektet»

HR-2021-662-A (ulvefelling I) avsnitt 101

Kluge JU 988

– Tilsvarende ordlyd i Bern-konvensjonen

én samlet interesseavveining

Veileder til habitatdirektivet, 2007, med henv.

SJU 384

- Hensyn til 1) den økonomiske og sosiale situasjonen i området, og 2) hensyn som teknologiutvikling og konkurransekraften til europeisk luftfartsindustri, kumuleres

5.5 Krav til konkretisering (ikke teoretisk tvingende allment hensyn)

E-13/24 avs. 46-48 åpner for hensynet til forsyning av råstoff, men uklart hva som kreves, eks:

(U2 2257)

Forsyningen av mineralet må i det minste være tilgjengelig for bruk i EØS innen relativt kort tid dersom det skulle oppstå knapphet på materialet.

- Gjelder strengt tatt alltid for forekomster i fjell!
- EFTA-domstolen og Borgarting har ikke forstått hva som er relevante tiltak for å styrke verdikjeder: Sårbart med kun 5 land som har rutil f.eks.

CRMA oppstiller ikke tilsvarende krav til «konkretisering»

REGJERINGSADVOKATEN

- CRMA artikkel 10 nr. 2: statene «may» anse strategiske prosjekt «to have an overriding public interest» etter vanndirektivet

(JUR 3448)

- Vilkår for strategic project: «would make a **meaningful contribution** to the security of the Union's supply of strategic raw materials» (art. 6)

JUR 2344

- Annex III: Skal bl.a. ses hen til om prosjektet bidrar til at EU oppnår de langsiktige målene de har satt i CRMA for EUs selvforsyningsgrad, se art. 5

JUR 2383/2343

5.6 Oppsummert

Borgartings dom består av flere klare rettslige feil

5.7 Subsumsjon – «overriding public interest»

5.7.1 *Ikke grunnlag for å se bort fra hensyn til mineraltilgang*

- Forsyningshensyn fremme i begrunnelsene i 2015, 2016, 2023 og 2025
- Uansett: Norsk rett tillater at det suppleres med hensyn som har vært vurdert i prosessen, men ikke trukket frem i begrunnelse

- Omtale av Rt-1993-587 Von Koss (fotnote 5)

U2 2668

- HR-2020-2472-P *Klima* – spørsmål om feilvurderinger av økonomisk potensial, og vises til at «**tryggingspolitiske omsyn, ser ut til å ha vore medverkande**»

Kluge JU 963

- [Innst.495 S \(2012–2013\)](#)

SJU 19

K o m i t e e n merker seg at russiske myndigheter har tildelt areal på russisk side av avgrensningslinjen i det tidligere omstridte området.

REGJERINGSADVOKATEN

- EU-kommisjonens nylige behandling av Naturvernforbundets klage på Nussir som «strategisk prosjekt» m s. 14 (avs. 27)

Ikke fremlagt pt.

The duty to state adequate reasons must be distinguished from the question whether the reasoning is well founded. The reasoning of a decision consists in a formal statement of the grounds on which that decision is based²¹ and consequently does not need to spell out all details, nor enumerate all underlying supporting documents or names of experts consulted.

- E-18/24 avs. 110 åpner for «etterfølgende godkjenning»
- Borgarting vurderer analysene og avveiningene i dommen punkt 8.4 og 8.5
 - E-13/24 avs. 34 – krav om analyse «før» det konkluderes
 - Ikke krav om «før» førstegangsbehandling

JUR 3190

5.7.2 Hensynet som kvalifiserer til avveining:

Ikke grunnlag for å sette avveiningen i vedtakene og resolusjonen 23.05.2025 til side som uriktig

- Domstolene bør prinsipielt utvise tilbakeholdenhet når det gjelder å konkludere med *annet utfall* enn Regjeringen
- Ikke holdepunkt for at Regjeringen har lagt til grunn at miljøvirkningene er mindre enn hva realiteten er
 - Miljømyndighetene følger med på både ny kunnskap og Engebø-deponeringen løpende
- Ikke holdepunkt for at Regjering og forvaltning har lagt til grunn at samfunnsnyttene ikke er reell
 - Langvarig verdiskapning og sysselsetting viktig for Norge – særlig når oljeindustri trappes ned

REGJERINGSADVOKATEN

- Behov for tilflytting pga. aldrende befolkning og svært lite basisnæring i regionen
- Første gruve på mange tiår: Bygger industriell kompetanse regionalt og nasjonalt
- Mineraltilgang – rutil som høyverdig titanmineral og eneste europeiske forekomst, ref Henrik Schiellerups notat og forklaring (U2 2323-2325)
 - Svak titanverdimetallkjede – Russlands angrepskrig forstyrrer (U2 2325-2326)
 - Sikker råvaretilgang som grunnforutsetning for etablering av titanmetallproduksjon, ref Henrik Schiellerup (U2 2326)
 - Uaktuelt med vilkår om bruk i Europa: I strid med WTO-reglene og heller ikke slike vilkår i «Chemring Nobel» om sprengstoffkjemikalier
- Forsyningshensynet fremme i årene 2012-2016 også
 - Næringsdepartementets tilrådning 2012 ((U1 842)
 - Miljødirektoratet 2015 (U1 1202)
 - Miljødepartementet 2015 og kgl.res 2016: Ekstremt kort om fordeler, men «en av de største kjente forekomstene i fast fjell» er nevnt (U1 1318 og 1488)

5.8 Tillatelsen er gyldig – hensynet til innrettelse

5.8.1 Rettsregelen

Hovedregel om at innholdsmangel leder til ugyldighet

– Unntak i særlige tilfeller pga. lang tid, god tro mv.

- HR-2021-2571-A (landbruksstøtte) avs. 57-63 **SJU 343/348 flg.**
- Se også Prop. 79 L (2024–2025) punkt 23.3.1

REGJERINGSADVOKATEN

- Terskel for unntak henger sammen med ugyldighetsvirkningen
 - Er virkningen at forvaltningen må vurdere saken på nytt før endelig utfall -> høyere terskel
 - Er virkningen at en tiltakshaver må stoppe bygging, produksjon og at investeringer raseres -> lavere terskel
- Avklarende prejudikat om innholdet i unntaket foreligger ikke

5.8.2 Konkret vurdering

Lange utviklingsløp i mineralprosjekter tilsier at innrettelseshensyn har en særlig plass

- NOU 2022: 8 Ny minerallov kap. 3.6.5 og 11.1

Kluge JU 334/335

Risiko og betydningen av tillatelser i finansiering

Over 7 år fra politisk avklaring i 2015 (reguleringsplan) til søksmål i 2022

- ERG og staten hadde grunn til å tro at forholdet til vannforskriften var avklart i perioden 2015/2016-2022
 - Ref. også ESAs beslutning om å lukke Engebø-saken 18.01.2018

5.8.3 Reparasjonsplikten etter EØS-avtalens lojalitetsprinsipp tilsier ikke ubetinget ugyldighet uavhengig av innrettelsen

Venemyr, (2024) punkt 9.4: Konkret vurdering

Kvale JU 2277 flg.

Dersom det har skjedd en *rettsutvikling* slik at «overriding public interest» har blitt en snevrere unntaksadgang enn i 2015/2016 taler det sterkt mot ugyldighet

REGJERINGSADVOKATEN

6 UGYLDIGHETSVIRKNINGEN ER IKKE AT DEPONERING BLIR ULOVLIG «SOM SÅDAN»

6.1 Generelt

Forutsatt i rettspraksis at ugyldighet kun betyr plikt for forvaltningen til å vurdere saken på nytt

- Rt-1998-623 Dullerud **Kvale JU 926 (929)**
 - Også ved «rettslig nullitet»
- Rt-2015-641 Barnebidrag **(Kvale JU 880)**
- Sml. Fosen: Vindkraft-produksjon uten ekspropriasjon opprettholdt mens partene vurderte virkningen av ugyldighet

«Ugyldig» - klassisk koblingsord

- Ordet gir ikke rettsvirkninger «i seg selv»,
- Gir forvaltningen grunnlag for å «omgjøre», jf fvl § 35 bokstav c
 - Sikker rett at domstolene ikke kan benytte fvl § 35 (ordlyden «forvaltningsorgan»)

Tydelig at Borgarting lagmannsrett mener at mineraltilgangshensynet kan vurderes nærmere

- Dvs.: Det konkluderes ikke med at deponering er *ubetinget* EØS-stridig eller ikke «kan» tillates i dette tilfellet

6.2 Vedrørende organisasjonens betraktning om at ugyldighet innebærer at domstolene kan «håndheve forbud»

Ad horisontal håndhevelse av EØS-rettslig forbud

- EU-direktivets forringelsesforbud brytes ikke med deponeringen i 2026
- Deponeringen er lovlig fordi den ivaretar «overriding public interest» *i dag*

REGJERINGSADVOKATEN

- Domstolene kan i alle fall *ikke utelukke* at ny saksbehandling vil vise at deponeringen er lovlig

Ad privat håndhevelse av forbudet i forurensningsloven § 7

Kvale JU 6

- Finnes ikke eksempler i rettspraksis på at forbudet er håndhevet overfor part med ugyldig tillatelse
- Bestemmelsen gir ikke forbud mot forurensning i tidsrommet hvor 1) ugyldighet er omstridt, eller 2) forvaltningen vurderer virkningene av ugyldighet
- Jf. ordlyden
 - Forbudet gjelder ikke når forurensning er «tillatt etter vedtak i medhold av § 11», og dette er situasjonen selv om § 11-vedtaket er vurdert som «ugyldig» av forvaltningen eller domstolene
 - Mao: Ikke forbudt «å forurens» bare fordi en tillatelse er ugyldig

6.3 Argumenter for avvisning før behandlingen i Høyesterett, jf tvl § 1-3

Skillet mellom *utøvende* og *dømmende* virksomhet tilsier at ugyldighetsvirkningen er at forvaltningen først vurderer saken på nytt, jf Grunnloven § 3

Sivilrettslig håndhevelse av forbud i vannforskriften kan komme i uklart forhold til ansvarlig forvaltningsmyndighets kompetanse

- Uklare rettsvirkninger er argument for avvisning, jf Rt-2008-362 A (Naturbetong)

Ikke tilstrekkelig aktualitet når forvaltningen ikke har fått anledning til å vurdere i førstehånd

Reelt sett krever organisasjonene «dom på realitet» for aktivitet som omfattes av forurensningsloven i strid med Rt-2001-995

(Kvale JU 917)

6.4 Reparasjonsplikten etter EØS-avtalens lojalitetsprinsipp stiller ikke andre krav til ugyldighetsvirkning eller domstolskontroll

Forvaltningens nye behandling etter rettskraftig dom må være iht. EØS-avtalen, og behandlingen må være lojal til de avklaringene rettsprosessen har gitt

- Rett til effektiv prøvning av EØS-retten ivaretas i gyldighetssaken